Published and distributed under permit (No. 181), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
ВІВТОРОК, ЧЕТВЕР І СУБОТУ
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і іньчі треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ — Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. — SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., СУБОТА, 26-го ЧЕРВНЯ 1920. ЧИСЛО 77. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., SATURDAY, JUNE 26, 1920. No. 77.

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ ПРИЗНАТИ САВЕТСЬКУ МОСКОВЩИНУ.

Франція признасть совітське правительство, коли воно перебере на себе всі довги.

ПАРИЖ, 24. червня. — Французький премір Мілеранд сказав таке в французькім парляменті:

Коли совітське правительство уважає, що його першим обовязком є перебрати на себе всі повинности міжнародного підприємства бувшого російського правительства, тоді ми можемо з ними говорити. До тої хвилі ми не хочемо нічого мати спільного з совітським правительством, яке в дійсности не є ніяким правительством.

Ми не можемо входити в ніякі зносини з таким правительством, яке з одної сторони хоче навязати зносини з чужих правительств, а з другої сторони, в тімсамім часі, висилає поклик доробітництва Великої Британії і взиває його до революції проти того правительства.

Що до Ліги Націй, Мілеранд зазначив, що французьке правительство старалось після всіх своїх сил зреалізувати сю інституцію.

РОСІЯ РАДО ПОМОЖЕ НАЦІЯМ, ЯКІ СТРЕМЛЯТЬ ДО СВОБОДИ.

Совіти мають величезну силу.

МОСКВА, 22. червня. — В промові до Конгресу хінських робітників, який відбуваєсь тепер в Москві, Вознесенський, голова міністерства заграничних справ для Сходу, вказав на політику Росії згядом революції в Турції, Персії і инших краях Сходу.

Бесідник сказав, що Росія є тепер величезною силою і що вона готова подати моральну поміч всім націям, які борятьсе за свободу і то не тільки націям, які придержуються совітських принципів, але всім, які тільки звернуться до совітської Росії о поміч.

Шістьдесять хінських делегатів, які представляли 120 тисяч зорганізованих Хінців в Росії, Сибірі, Манджурії, Туркестані і в Шангаю, приняли резолюцію, в якій постановлено відновити дипломатичні зносини між Росією і Хінами. На конгресі був рівнож присутний Др. Сон Ет Сен, провідник революційної партії в Хінах. Конгрес вислав протест до хінського правительства проти мілітарної угоди, яку заключила Японія з Хінами. На підставі сеї угоди манджурські зелізниці мають бути употребовані на случай, коли би совітські війська перейшли до східних Хін.

Наступ большевиків слабне.

ЛОНДОН, 24. червня. — Московський урядовий комунікат з середи говорить, що большевицька армія відпирає дальше Поляків вздовж зелізничного шляху Жмеринка — Проскурів.

Комунікат рівнож подає, що на захід від Річиці ведеться завзята боротьба. Поляки в тім районі мають узброєні зелізничі потяги.

(Позиція, яку подають большевики вказує, що вони від хвилі заатакованя Поляків на північ і на полудне від Києва, поступили дуже мало наперед. Лондон каже, що польські позиції поправились, а московські звідомлення вказують, що осягнено нову боєву лінію на захід від Києва).

ГРЕЦЬКА ОФЕНЗИВА ПОСУВАЄСЬ НА ПІВНІЧ ВІД МАРМОРСЬКОГО МОРЯ.

Армія турецьких націоналістів уступає.

СМИРНА, МАЛА АЗІЯ, 23. червня. — Головна кватира грецької армії звідомляє, що грецькі війська розпочали офензиву проти армії Кемала Паші, провідника турецьких націоналістів.

Звідомлення говорить: Грецька офензива проти військ Кемала Паші началась 21. червня. Операції поступають успішно наперед. Ворог згромадив свою силу в околиці Ак Гисар і ми заатакували його з фронту і з боків. Ворог вицофався в замішанню і наші війська заняли Ак Гисар. Вчера вечером ми посунулись дальше на північ. Атак на Салілі почався нині.

ФРАНЦУСЬКА ОПІНІЯ ПОДІЛЕНА ЩО ДО ВИСЛІДУ БОЛОНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Всі годяться на розоруженє Німеччини.

ПАРИЖ, 23. червня. — Французька преса дуже мало розводиться над вислідами гайтської і болонської конференції.

Хотяй майже всі годяться на розоруженє Німеччини, то однак розходяться що до уживання тих драстичних средств, які є зазначені в мировім договорі. Також дальше окупованнє Німеччини не має найменшого значіння, єсли воно не означає забирання рурских копалень.

Також що до німецького відшкодовання обидва французькі часописи розходяться. Ті, що тепер є проти, обіцяють, що поправляться по конференції в Спа. Про домагання Італії, щоби їй дати трохи більше як обіцяно, ніхто і не згадує, але зате майже всі часописи жалуються, що Франція дістане дуже мало і навіть не зможе покрити позичок в Англії.

ФАТАЛЬНА БОРОТЬБА СТРАЙКАРІВ.

Трех впало трупом а пятьдесять ранених.

ЛОНДОН, 23. червня. — Депеша з Міляну, з Італії, доносить, що в борбі з поліцією впало трупом трех зелізнодорожних робітників а пятьдесять зістало ранених. До борби прийшло підчас демонстрації, яку заряджено по масовім засіданню зелізнодорожних робітників. Підчас борби побито богато робітень. Богато людий поарештовано.

Представителі ріжних робітничих організацій не хотіли приняти резолюції, яка проголошувала загальний страйк. Противно, вони домагалися, щоби робітники повертали до своєї занять.

СЕРБИ ПЕРЕШКАДЖАЮТЬ В ГУМАНІТАРНІЙ ПРАЦІ.

Чорногорський амбасадор говорить що Серби обдурюють Американців.

ЛОНДОН, 23. червня. — Чорногорський амбасадор в Англії віднісся до секретаря заграничних справ Великої Британії з просьбою, щоби він вистарався у сербського правительства о позволенє британській запомоговій місії нести поміч голодуючим і страдаючим Чорногорцям.

В листі між иншим говориться, що американська запомогова місія в Чорногорі є гейби забавкою в руках Сербів. Американці служать сербським політичним цілям, бо несуть поміч тільки тим Чорногорцям, які годяться на те, що Серби загарбали їхню територію, та регнують зі своєї національної независимости.

Дальше говорить чорногорський амбасадор, що Серби не хотять допустити британської запомогової місії, яка хоче нести поміч голодуючим і страдаючим Чорногорцям.

Коли Американці — говорить амбасадор — і дальше будуть так поступати, тоді чорноморське населення виставлене буде на певну загибіль, але ми до сего не допустимо і тому просимо британську запомогову місію до помочі.

ФЕРЕНБАХ ДЕРЖИТЬСЯ.

Хоче зорганізувати нове міністерство.

БЕРЛІН, 23. червня. — Константин Ференбах досі еще не зрезигнував зі свого премієрства. Кажуть, що його сильно попирає президент Еберт який вірить, що той дорогою компромісу створить нове німецьке міністерство.

Рівночасно „Тагеблат" публікує, що дві соціялістичні партії зедналися і вже формують ліве правительство. Провідники професіональних юній сю акцію сильно попирають. Комітет, якого цілию є берегти порядку в парляментарних справах, буде мати своє засіданнє в четвер і правдоподібно ухвалить, щоби засіданнє парляменту відрочити на пізнійше.

ІРЛЯНДСЬКІ РОБІТНИКИ ВІДКАЗУЮТЬСЯ ПЕРЕВОЗИТИ ПОЛІЦІЮ ЗЕЛІЗНИЦЯМИ.

Здержують потяг і азбирають військову сторожу.

ДУБЛИН, 23. червня. — Почтовий потяг, який був в дорозі з Корку до Дублина, здержано сеї ночи на стації Блярней. Потягом орудували військо, позаяк робітники відказались перевозити поліцію. Коли потяг доїздкав до Блярней, його здержала група робітників, забрала військову сторожу, привела її до автомобіля і відіхала, а потяг пустила самопас, який вкоротці зійшов з дороги. Пасажери повернули опісля иншим потягом назад до Корку.

„ШИН ФЕЙН" ГРОМАДЯТЬСЯ БЛИЗЬКО ЛОНДОНДЕРІ.

Ллойд Джордж хоче завести воєнне право.

ЛОНДОН, 23. червня. — В Лондондері ведеться завзята боротьба. Ллойд Джордж дебатує на проголошенє воєнного права в Ірляндії. Тимчасом в Лондондері ворожі сторони взаїмно поборюються і заповняють рови мерцями і раненими.

Обі воюючі сторони ведуть борбу після модерних способів. На улицях побудовано з піскових мішків барикади зза яких свищать кулі немов у правдивій війні. Переважно се люди, які служили при війську.

Війско ставить слабий опір, позаяк його мало і не дістало доси помочи. Всі сподіються, що вскорі військова поміч прийде, але і ірляндські повстанці не сплять, але збираються кругом міста і готові кождої хвилі поспішити своїм братам на поміч.

Німеччина не може платити довгів.

БЕРЛІН, 23. червня. — Оден демократичний провідник в розмові з американським кореспондентом сказав, що жаданя Французів сплачення Німецьким 100 міліярдів долярів є зовсім безпідставні, позаяк з одної сторони не буде в Німеччині такого правительства, якеби взяло на себе той обовязок, а з другої сторони, саме жаданє ставлене Французами, так некорисно вплине на вартість німецьких марок, що вони готові стратити 10 разів на теперішній, і так низький, вартости.

БРИТІЙСЬКА РОБІТНИЧА ДЕЛЕГАЦІЯ ПОВЕРТАЄ З РОСІЇ.

Каже, що Росія не може нічого навчити Європу.

ЛОНДОН, 23. червня.—Телеграм зі Стокгольму звідомляє, що там прибули члени британської робітничої делегації, яка була вислана до Росії для провірення тамошних відносин і заявляють, що після їх погляду, совітська Росія не може нічого навчити Західну Европу. Звідомлення додає, що соціялізм о много скорше може принятися в Великій Британії як в Росії.

БРИТІЙСЬКІ РОБІТНИКИ В ОБОРОНІ СОВІТІВ.

Противляться мировому договорови.

ЛОНДОН, 23. червня.—Двайцять, річна конференція робітничої партії в Скарборо, нині вечером, приняла резолюцію, в якій домагається признання совітського правительства в Росії.

Сю резолюцію, як рівнож доповненнє, в якім внескодавець домагається створення інвестигаційної комісії для відносин в Росії, принято по горячих промовах деяких визначних учасників конференції.

Повисша резолюція, яку поставив екзекутивний комітет, викликала з початку таке замішаннє, що засіданнє на якийсь час перервано.

Инша резолюція, яку рівнож принято, говорить, що мировий договір не тільки противиться принципови, за який антанта пішла до війни, але також противиться тим засадам, на яких заключено завішенне оружа. Резолюція домагається перероблення мирового договору, як рівнож, з огляду на невідрадні соціяльні і економічні відносини в Европі, жадає, щоби британійська робітнича партія вислала свою депутацію до Ллойда Джорджа і з ним тую справу обговорила.

ЯПОНІЯ ГОДИТЬСЯ НА СХІДНЮ СИБІРСЬКУ РЕСПУБЛІКУ.

Хоче щоб вона була незалежна від совітської Росії.

ЛОНДОН, 23. червня. — Бездротна телеграма з Москви звідомляє, що Японія готова признати Східню Сибірську республіку, але під тим услівєм, що вона буде зовсім незалежною, так політично як і економічно від російського совітського правительства та коли дасть повну запоруку, що нова республика буде основана на формах демократичного правительства. Депеша додає, що міністер заграничних справ Східньо-сибірської республіки повисші услівя приняв в цілости.

ЕЩЕ РАЗ КАЖУТЬ НІМЕЧЧИНІ РОЗОРУЖИТИСЯ.

Мировій делегації в Парижи вручено нову ноту.

ПАРИЖ, 23. червня.—Німецькій делегації в Парижи вручено нині рано нову ноту, яку зготовила рада амбасадорів а затвердили антантські премієри на конференції в Болоні. Нота відноситься до поновного упімнення Німеччини, щоби та перевела загальне розоруженнє.

За сею нотою буде правдоподібно врученний делегації другий документ, в якім подрібно говориться, що Німеччина мусить зробити, щоби не допустити до дальшої окупації німецької території антантськими військами.

Рада амбасадорів дискутувала також над плебісцитом в Горішнім Шлеску. Постановлено переслати в тім згляді пропозицію до польського і чехословацького правительства з просьбою, щоби ті правительства перше висказали свою урядову опінію.

Дальше з огляду на те, що жадна репрезентація антанти не була присутною, коли німецке правительство нищило цепелини, рада постановила уважати сей акт за недоконаний та Німеччину потягнути за се до відвічальности.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

АМЕРИКАНСЬКІ КОМУНІСТИ БУНТУЮТЬ ПЕРЕВОЗОВИХ РОБІТНИКІВ.

Федеральні агенти переловили комуністичний зазив.

ВАШІНГТОН, 23. червня. — Екзекутивний комітет комуністичної партії видав поклик до перевозових робітників, щоби ті відказались перевозити всякі матеріяли, до якогоб то не було краю, які призначені на поборювання совітської Росії.

Федеральні агенти переловили сей документ і передали його в руки департаменту справедливости в Ню Йорку, а звідси переслано його до Вашінгтону.

МАРТЕНС РОБИТЬ ТОРГОВЕЛЬНІ КОНТРАКТИ З КАНАДОЮ.

Хоче купити за 5 міліонів долярів машин.

ОТАВА, 23. червня. — Мартенс, совітський, непризнаний амбасадор поробив вже заходи, щоби навязати з Канадою торговельні зносини. Місія, яка була вихала до Канади, в протягу двох тижнів поробила богато знакомств з ріжними фабрикантами, банкерами і урядниками канадійського правительства.

В протягу кількох днів, говорить Мартенс, буде підписаний великий контракт на закупно господарських машин, знарядів і лікарств за суму 5 міліонів долярів.

По підписанню контрактів, совітське правительство поміститься в канадійських банках що найменше тількі золота, щоби покрити перевіз тих товарів.

АМЕРИКАНСЬКИЙ СУДІЯ УНЕВАЖНЮЄ ДЕПОРТАЦІЮ НЕ ПРАВИЛО.

Звільняє чотирнайцятьох комуністів.

БОСТОН, 23. червня. — Американський судія, Джордж Ендерсон звільнив нині чотирнайцятьох комуністів, і тим уневажнив зарядженнє секретаря міністерства робітництва, на підставі якого кождий комуніст має бути депортований з Америки.

В протоколі окружного суду говориться, що нема ніякого доказу, немовби комуністична партія стремила до знищення правительства Злучених Держав при помочи сили і насильства. На основі сего звільнено чотирнайцять комуністів, яких придержано еще 2. січня, підчас нагінки на комуністів.

Коли сю децизію Ендерсона затвердить найвисший суд або апеляційний трибунал, тоді уневажнится тимсамим всі попередні вироки на депортацію комуністів в цілій Америці.

АМЕРИКАНСЬКІ ГРЕКИ ПРОТИ НОВОЇ ВІЙНИ.

Вислали протест до держав антанти.

НЮ ЙОРК, 24. червня. — Сто пять грецьких організацій в Злучених Держав вислали до держав антанти протест проти нової грецько-турецької війни.

В протесті говориться, що Греки находяться тепер під обухом терору і не можуть сами рішати о своїй долі, тому разом з ними американські Греки противляться, новій різні в Малій Азії. Греки бються — говориться в протесті — як вільні люди, але не йдуть ніколи на поклик одиниці, яка задля особистої амбіції, жертвує народне добро.

Пробують глухий машиновий кріс.

ВАШІНГТОН, 23. червня. — Військові урядники і правительственні експерти випробовують тепер модель нового машинового кріса, який функціонує на підставі центрифугальної сили (тасама сила, на підставі якої болото відскакує від скоро повертаючогося колеса у возі. — Прим. перев.) та при якім не уживається експльодуючих набоїв. Сей кріс потрафить вистріляти в одній минуті 11 тисяч куль. Теперішний машиновий кріс вистріляє в тімсамім часі тільки 500—600 куль.

Військові експерти говорять, що найбільшою прикметою сего нового винаходу є те, що є він зовсім глухий, значить стріляє без голосу.

Сей кріс складається з цівки пів інча широкої яка при помочи мотору кружить около себе. На віддаленнє яких 8 інчів від мушки кріса куля перешила деревляну дошку 7 інчів грубу.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

Цукор на Україні.

КАМЕНЕЦЬ ПОДІЛЬСЬКИЙ, 25. мая. — Орган центрального комітету українських большевиків „Селянська Біднота" подає деякі інформації про стан цукроварства на Україні. Для відновлення сеї залузи промисловости має бути висасигнована сума 6 міліярдів рублів. Найбільше число цукрових заводів є в київській губернії, а саме 78, харківська 31, чернігівська 14, волинська і полтавська по 13, херсонська 4. При раціональній управі сподівана на сей рік продукція буде виносити 38,900.000 пудів цукру.

Засідання Української Національної Ради в Винниці.

ВИННИЦЯ, 16. мая. — Дня 16. мая відбулося у Винниці надзвичайне засіданнє Української Національної Ради, в якому взяли участь представники уряду, представники армії, представники київської і камянецької національних рад, як і делегати з провінції. З Галичан був присутний др. Макух.

Про політичний момент реферував Ніковський.

На численні запити премієр Мазепа давав відповіди: Що торкається складу нового кабінету, то він переводиться на підставі персонального принципу, незалежно від переконань і партій. Деякі міністри призначені ще до приїзду міністра Мазепи. Кабінет в найблизші дні буде реконструований і доповнений. Уряд не подасться в димісію, бо се може бути шкідливе. Соціял-революціонери категорично відказалися брати участь в уряді. Конституція У. Н. Р. буде в найблизші дні опублікована. В справі сформовання кабінету буде оголошена декларація уряду. Таксамо уряд постарається про найскорійше скликанне представників народу, се є передпарляменту. Що до земельного питання, то ніяких змін закону директорії не буде. Земельну справу порішить остаточно передпарлямент. Таксамо робітниче питанне не дізнасть ніяких змін. Умова з Польщею і військова конвенція будуть опубліковані. Накінець заявив міністер Мазепа, що досі фактично чотири держави визнали самостійність України. Англія находиться на передодні визнання України.

Що діється у Київі?

КАМЕНЕЦЬ ПОДІЛЬСЬКИЙ, 25. мая. — Губерніяльним комісарем Київщини тимчасово назначений Прісянухін, б. голова київської повітової Народньої Управи. При ньому сформована колегія для справ земського самоврядування. Заступником губерніяльного комісара назначений кооператор Літвицький. В склад колегії входять: О. Саліковський, Ніковський, Моргуліс і Синицький. Начальником правобережної української зелізниці назначений інжінір Плющ. В Київі веде старшина Романченко реєстрацію українських старшин. Досі записано 25.000 осіб старшин і козаків, які передані в розпорядження команданта української дивізії Безручка.

Зміна кабінету.

КАМЕНЕЦЬ ПОДІЛЬСЬКИЙ, 25 мая. — Як довідуємося, дня 22 мая уступив цілий дотеперішний кабінет Мазепи. Головний отаман Петлюра приняв димісію кабінету і поручив Ніковському, с. ф., б. ред. „Ради", утворити новий кабінет. До нового кабінету мають війти переважно соціялісти-федералісти.

Про димісію українського кабінету доносить і „Глос Поголя", який одначе подає, що Петлюра припоручив утворенне нового кабінету О. Саликовському.

„Слово Польске" доносить, що проби утворення українського кабінету досі не увінчалися успіхами. Утворенне кабінету після „Слова" поручено Карповичеви, як премієрови міністрів, а в склад кабінету війшли: Саликовський, б. ред. „Київс. Вісти.", як міністер внутр. справ, Нікольський, мін. закорд. справ, Архіпенко, мін. господарства, Йоната, мін. освіти, Тимошенко, мін. комунікації, Огієнко, мін. віроісповідань, Сальский, мін. війни, Корчак-Чепурковський війде в склад комісії, яка буде управляти скарбом, Архіп, мін. торговлі і промислу. З Поляків мають війти Стемповскі, мін. рільництва і Юзефскі, віцеміністер внут. справ.

ЩО ВРАДИЛИ ВШЕХПОЛЯКИ В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ.

Львівські часописи доносять, що дня 30. мая обрадував у Львові зїзд н.-д. Союза людово-народового східної Галичини. Про „руску" справу реферував посол Ян Заморскі, посол тернопільського повіту. Ми читали вже ріжні резолюції, але так божевільних резолюцій мабуть ще не стрічали. Пан Заморскі взиває польський уряд:

1) не попирати ні Українців, ні Москалів (!) у східній Галичині, а опертися на „Русінах", (чи не на тих з „Пробоя" — Ред.) що не хотять ні Києва, ні Москви, а тільки Варшаву;

2) не реактивувати Українців в урядах і виключити їх від активного і пасивного виборчого права;

3) в школах усунути „збуєцке і крвьожерче вспомнення козачизни і гайдамачизни";

4) щоби молодіж помножувала ряди польського духовенства;

5) ревіндикувати всіх Поляків, яких через руских священиків зрутенізовано.

"SVOBODA" (LIBERTY)
The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

В Канади належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими грішми, бо сі стоять в Злучених Державах нисше ціни. При вимінї числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

ПРОЧ З ПОЛЬСЬКОЮ ПОЗИЧКОЮ!

Польща-наїзниця, та, що унаслідила всі найгірші злочини по небіжці Польщі з 18-го століття і доконує їх дальше на нападених народах, осміляється приходити до американської республіки за грішми на продовженне свого розбою!

Не потребуємо повторяти, що обовязком чести кождого Українця є не лише відмовитись купувати бонди польської „паньствової" позички, на продовженне ляцького розбою на нападених українських землях, — але також ще й агітувати серед Білорусинів і Литовців, щоби й вони не купували тих бондів наїзника на їх землю!

Памятайте, що польські позичкові бонди призначені на пролив крови народів, нападених Польщею, і на дальше їх поневоленне!

ДЕ БУДЕ СКОРШЕ СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ ЛАД?

Як звісно, англійська соціялістична партія противиться вмішуванню Анґлії в російські справи, а зокрема жадає, щоби Анґлія признала савєтську Росію та навязала з нею приязні торговельні зносини. Під натиском сеї партії, Анґлія зачала раз приходити до розуму і приймила торговельну місію савєтської Росії під проводом Красіна в Лондоні та задумала навязати з Росією торговельні зносини. З другого боку анґлійська соціялістична партія, щоби, як то кажуть, „не купувати кота в мішку" та знати, з ким має діло, вислала до Московщини своє делеґацію, зложену з кільканайцяти людий: робітників, кооператорів і провідників партії, щоб та делеґація приглянулась, як то будується комуністична держава, та як то Росія показує цілому культурному світови, куди дорога в рай.

Отся делеґація, як то розтрублювали на цілий світ большевицькі радіо-депеші з Москви, їздила по Росії, а властиво обвозило її після своєї волі большевицьке правительство. Вона приглядалась большевицькому правительству, червоній армії, соціялізованим фабрикам, виживленню населення і т. д. Була на комуністичних мітінґах, тощо. Але приходили також від часу до часу листи, писані членами сеї делеґації до англійських соціялістичних ґазет. В тих листах стояло, що Лєнін, Чічерін, Троцький, Луначарський та инші провідники російських комуністів, се люди наскрізь чесні, люблячі свій нарід, бажаючі зробити сей нарід щасливим, а Росію могучою, та що се люди енерґійні і спосібні. Що те все правда, про те ніхто не буде сумніватися, — хиба платні ґазетярі капіталістичних ґазет, котрі думали, що вони поборють Леніна і товаришів, як будуть писати на них брехні і клевети. (Такоїсамої методи вживає ґазета „Українські Щоденні Вісти", коли ширить неправду або обкидає болотом всіх і вся, на право і на ліво). Але вже в дальших листах картина не була так рожевою. Анґлійські соціялістичні делеґати писали, що вони вправді „подивляють" енерґію та ідейність Леніна і товаришів, але мусять сказати, що дуже далеко до того, аби нарід в Росії можна було назвати щасливим, або щоби була надія, що він небавом буде щасливим. Вони писали, що в Росії страшенна дорожня, бо фабрики або цілком не йдуть або, як ідуть, то слабо продукують; ладу в них нема, дорого коштує адміністрація їх і т. д. Вони писали дальше, що в російських містах панує голод, бо нема ладу із зелізницями; все йде дуже поволи; богато радять, а мало роблять; та що вкінци селяни прямо не хотять дати збіжа по тих цінах, які їм накидає правительство, та не хочуть приймати савєтських гроший. Появилась пізнійше большевицька депеша з Нижнього Новгороду чи з Казані, що там були ті делеґати на великому большевицькому мітінґу та навіть промовляли. Один московський бесідник большевик, витаючи їх, звернувся до них із зазивом, щоб вони завели у себе, в Анґлії, такийсамий большевицький лад як в Росії. На се провідник анґлійської делеґації по своїй промові подякував чемно за привіт, але зазив большевика-товариша пійти за приміром поминув якось мовчанкою. Натомісць сказав, що „делеґація чимало цікавого бачила в Росії, а як приїде до Анґлії, то роскаже там, яка нужда в Росії, та напре на анґлійське правительство в імя людскости, аби воно навязало торговельні зносини з Росією". Отсю відповідь розтелеґрафувало по світі московське большевицьке радіо, не спостерігаючись мабуть, що та відповідь була — що правда — незвичайно чемною, але дуже пророчистою відправою культурного англійського соціяліста розчіхраному московському товаришеви.

Та вкінци наукова поїздка англійських соціялістів по Росії скінчилась і делеґація вже вертається до дому. Дня 23. с. м. члени сеї делеґації, Филип Сновден і др. Ґест, були по дорозі в Стокгольмі і мали там розмову з ріжними ґазетярами, в якій росказували свої спостереження із савєтської республіки. Вони заявили, що **„на їх погляд західна Европа не може нічого навчитись від савєтської Росії"**. Вони сказали дальше, що на їх погляд **„соціялізм запанує у Великій Британії далеко скорше ніж в Росії"**.

Що то значить? А значить воно, що англійська соціялістична делеґація при всій своїй симпатії до савєтської Росії та до комунізму переконалась на власні очи в Росії, що там комунізму поправді нема; що проба завести його в сьому найменьше культурному европейському краю не вдалася, що показалось, що російські селяни не хочуть комунізму, але кождий хоче мати землю для себе, та хоче розпоряджати довільно своїм трудом і своїм жнивом; що проба завести комунізм в містах, де промисл щойно в початках, довела до упадку фабрик і продукції і т. д.

Анґлійські соціялісти, побувши в Росії і приглянувшися справі на місци, прийшли до переконання, що Анґлія є близша до комуністичного ладу ніж Росія. І се цілком природно! На сто людий є в Анґлії тільки трийцять, що займаються рільництвом, а 70% се міське населенне, з чого 50% се пролєтаріят — зорґанізований, інтеліґентний, свідомий того, що як зробить революцію, то не вистарчить лише вигнати капіталістів, але треба вміти повести фабрики, зорганізувати продукцію і треба працювати щиро, без нагайки і без чрезвичайки, щоби все ішло складно, ощадно, до річи і до цілі.

І сей англійський пролєтаріят поволи, постепенно заводить у себе комунізм. Анґлійські робітничі маси вже від кількадесяти літ мають так зв. „трейдюніони" і кооперативи. Се кольосальні орґанізації, що достарчають робітникови по таних цінах і з виключенням посередників-шахраїв усього, що робітникови потрібне до життя. Вони мають тисячі своїх маґазинів; мають на океані свою власну торговельну фльоту, що привозить зза моря живність для англійських робітників. Все те спільна власність анґлійських робітників, яких є міліони. Чи не є се часть комунізму, переведена в життє і то розумно, практично, досвідно і тривко? Се не та будова на піску, що її роблять малокультурні партачі соціялізму в Росії. Анґлійські робітники своєю орґанізацією вибороли те, що анґлійські фабриканти допустили їх до участи в управі і зиску з фабрик. Побіч фабриканта є „робітнича рада". Він кличе її до контролі фабричних книг і після того установляється ціна праці. Він радиться з ними, коли треба завести щось нового у фабриці; затягти позичку, тощо, аби вони знали, які є видатки і які тягарі для ведення фабрики. Він разом з ними визначує, яка плата властителя і керманича фабрики; який процент має бути для нього від вложеного через нього власного капіталу, а яка є чиста надвишка, та як та чиста надвишка ділиться між нього, урядників, наставників і робітників, — так, щоби кождий від властителя до найнизшого робітника мав відповідну участь в чистому зиску і мав інтерес та охоту працювати для фабрики. Чи ті „робітничі ради" не є „савєти", — тільки не такі партацькі, як в Росії? І чи то не є близше до соціялізму ніж на піску будовані російські „савєти", що заваляться самі тому, бо не вміють вивести ладу з фабриками?

Анґлійські соціялісти се не дурні люди та певно не якісь симпатики капіталізму. Але се і не божевільні люди, не фанатики-загорілці, не фантастисновиди, котрим би здавалося, що так легко світ перевернути, як наробити крику на мітінґу. Соціялізм се велика ідея, але треба її розуміти. Нехай би наші большевики читали Карла Маркса, Енґельса, Лясаля, Лібкнехта, Бебеля, Кавтского, а не тільки драгнтивенькі брошурки і ще більше драгнтиві ґазети по два центи. Тоді би може вони зрозуміли, що то є соціялізм. А так, то вони пригадують сліпого, що брався вести кривого.

Карло Маркс створив новітній комунізм і науку про диктатуру пролєтаріяту. Але власне Карло Маркс як найострійше боровся з московським соціялістом Бакуніном за те, що Бакунін думав, що можна через революцію перескочити навіть з нерозвиненого стану суспільности просто в комунізм. Натомісць Карло Маркс та всі инші вгорі вичислені великі теоретики соціялізму вчили, що наглих скоків нема; що світ мусить перейти до соціялізму дорогою **постепенного розвою;** що диктатура пролєтаріяту настане аж тоді, коли країна упромисловиться; коли маси пролєтаріяту дозріють; коли вони зорґанізуються **не лише в політичну партію,** але в цілу сіть **фахових орґанізацій, кооператив і т. д.,** та коли сею дорогою маси пролєтаріяту навчаться, як правити. Москаль Бакунін сього не розумів і думав наївно, примітивно, наче велика дитина — так як думають сьогодня російські і наші, від російських ще меньше культурні, большевики.

Що наглий скок, наглий перехід від некультурности до комунізму неможливий, про се вже переконались і провідники большевизму в Росії, Ленін, Троцький, Луначарський і т. д. Чиж не сказав Ленін у своїй звісній великій промові в Москві, що большевицька революція зробила задалекий скок та що для уратовання бодай части революційних здобутків треба буде зрезиґнувати большевикам з головних принципів комунізму? Чиж не сказав Луначарський, що большевицька революція довершила того, чого не вспів довершити царський міністер Столипін, а іменно: створила приватну селянську власність в Росії? Чиж се комунізм? Сміх таке казати! Се була революція і то кольосальна, але не комуністична, а хлопська, аґрарна. А то, що по містах роблено пробу комуністичного ведення фабрик, банків, тощо, се була забава недозрілих а великих дітий, якими є всі, навіть інтеліґентні Москалі і загалом всі східні народи. Що иншого в Анґлії, Бельґії, Німеччині, чи инших високо культурних і промислових краях. Там вже і нині можна би заводити комунізм по фабриках, зелізницях і т. п., бо робітники сеї катеґорії в культурних краях давно зорґанізовані, свідомі, фахово високо образовані, не лише розаґітовані. Вони вже вміли би повести фабрики і знали би вартість інтеліґентних сил. І тому мають англійські робітники рацію, що в Анґлії буде комунізм скорше ніж в Росії.

Року 1789 вибухла у Франції так звана велика французька революція, за котрою пійшли инші численні революції в краях західної Европи. Велика французька революція мала високі кличі: вільність, рівність і братерство. Деякі з провідників великої французької революції живцем пригадують Лєніна, Троцького і т. д. А що принесла французька революція? Принесла безперечно великий поступ! Зробила всіх людий рівними перед державою; скасувала панську земельну власність, землю віддала хлопам і т. д., але не здійснила всіх мрій і надій, що їх до неї привязували їх провідники. Навпаки! По кількох літах революції прийшов диктатор Наполеон, командант одної з революційних армій, а прийшов тому, бо містам забогато вже було неспокою, а селяни вважали, що він буде ліпшим обороньцем їх приватної власности ніж революційні провідники. І Наполеон став цісарем Французів, а державея на хлопських баґнетах. А по Наполеоні прийшли ще королі з давнього роду у Франції та вернулась почасти шляхта, хоч не на землю а до урядів. І аж 1871 скасовано остаточно монархію у Франції і настала републіка, котрій одначе далеко до ідеалів великої французької революції. Тесаме діється з Росією. До 1917. в Росії царив абсолютизм і пани. Велика російська революція доконує тепер в Росії 130 літ пізнійше тесаме, що у Франції велика французька революція: Касує абсолютизм; касує панів і дідичів; витворює сильну хлопську приватну власність; витворює дрібну буржуазну демократію, а витворить може ще і російського Наполеона. Але до комунізму Росії дорога ще далека.

Таксамо і Україні. Україна ще більше рільничий край ніж Московщина. Український селянин ще більший індивідуаліст ніж Москаль. Московські селяни маючи більші землі, розбили тепер так звану російську „общину" або „мір", поділивши громадські і панські ґрунти між приватні господарства. Українець і сього не потребував робити, бо Українець споконвіку привик до приватної власности на свойому клаптику землі. На Україні розвинеться небавом величезний промисл, бо ми маємо уголь, зелізо, нафту, цукровий бурак, море і т. д. Сьогодня на Україні понад 90% населення то селяни. Чиж вони зголяться на комунізм? Чи віддадуть свою землю на спільну власність з містами, з чужими зайдами і т. д.? Виключене! Якжеж колись на Україні розвинеться промисл, зросте сила пролєтаріяту бодай до пятьдесять процент населення, нарід просвітиться, то инша справа! Тоді можна буде говорити про здійсненнє комунізму. А дорога до того веде тільки через українську державу — хлопську, робітничу, демократичну, поступову, свободолюбну. Тільки така держава приспішить культурний і господарський розвиток України, а тимсамим приспішить будучий комунізм.

Хто-ж хоче прикувати Україну до большевицької Московщини, той віддає Україну в руки російських централістів; той віддає українських селян в руки чужого російського міського елементу; той виставляє Україну на русифікацію, і той виставляє Україну на небезпеку, що як в Росії прийде реакція — диктатор а потім цар, — то захоплять вони разом і Україну. Ось-куди ведуть Україну українські большевики!

ЧОМУ ГАЛИЧАНИ НЕ ПОРОЗУМІЛИСЯ З БОЛЬШЕВІЄЮ?

Володимир Винниченко описує в своїй книзі п. з. **„Відродження Нації"** свої заходи з минулого року в справі порозуміння Галицької України з большевичиною.

Було се при кінці марта 1919, коли Поляки, підпоможені алиянтами й Америкою, починали перемагати війска галицьких Українців.

Тоді, як звісно, Мадярщина була в руках комуністів під проводом Белі Куна. Отже ті комуністи хотіли створити собі через Галичину доступ до України і Московщини і в той спосіб мати поміч проти ворогів соціялізму від заходу.

Вони гадали, що як би на Україні було дійсно **українське національне правлінне,** хотяй би і комуністичне, то на Україні не було би домашньої війни і Мадярщина, через Галичину, творила би разом з Україною і Московщиною один соціялістичний фронт проти капіталістичної західної Европи.

Мадярські комуністи звернулися в тій справі до Винниченка, пропонуючи йому посередництво.

Винниченко приняв посередництво і поставив в основу переговорів такі головнійші умови:

1. Признанне самостійности і незалежности Української Радянської Республіки.
2. Український Національний Радянський Уряд.
3. Війсковий союз радянських республік.
4. Тісний економічний союз.
5. Наступ на Галичину.

Винниченко пише, що таким чином був би повстав один соціялістичний фронт: Угорщина, Галичина, Україна й Росія.

Далі пише, що як би Росія була приняла се його предложенне в імени Мадярів, то на Україні було би усунено правительство Петлюри, а в Галичині Державний Секретаріят, а натомісць було би повстало одно **соціялістичне національне радянське правительство України.**

Далі пише Винниченко, що як би на тій підставі було прийшло до порозуміння, як би Галицька Українська Армія була увійшла в мирові переговори з большевиками, то вся Галичина була би через кілька тижнів стала по стороні радянської влади, Галлер зі своїми дивізіями був би розбитий, Галичини не шматувала-б тепер так чорно-реакційна польська шляхта, і соціялізм міг осягнути великий успіх.

Але так не сталося, хотяй, як каже Винниченко, Галицький Уряд був готовий з кимбудь пійти в угоду, щоб не допустити перемоги Поляків і вдержати Галичину в українських руках.

А чому?

На се відповідає Винниченко, що **опирались такому порозумінню Румун Раковський і Москаль Пятаков, котрі тоді правили Україною і не хотіли віддати її в руки Українців, хотяй би соціялістів чи комуністів.**

А чому-ж се знова?

Не дурім себе, що нібито вони робили се „ради комунізму".

Бо Винниченко ясно каже, що **вони вважали Україну за московську кольонію і тому не хотіли її віддати навіть українському комуністичному правительству, як воно мало би було бути національне українське і не вважалоби України за московську кольонію.**

Про сю політику московських комуністів на Україні Винниченко між иншим каже так:

> Ся політика російського савєтського уряду головним чином опиралась на матеріяльних, економічних інтересах самої савєтської Росії, а не на якихось там абстрактних, загальних принципах самоозначення народів.
>
> — — —
>
> Старий буржуазний світ ще жив у душах, в психіці навіть справжніх революціонерів. Підпоможений голодом, він перемагав усі теорії, усі „права самоозначення".
>
> — — —
>
> Економічна політика сих шкідливих людий (Раковського, Пятакових і компанії — Ред.) дійшла до того, що **не тільки в селян почало одбіратися їхнє майно, але й у промислових робітників.** Все ніби ратуючи революцію, пятаковщина **стала вивозити в Росію машини з фабрик, засоби транспорту, уголь, сирівець і готові вироби індустрії.**
>
> Як ставилось прихильно робітництво до савєтської влади, як хотіло помогти своїм братам у Росії, **але й воно не могло байдуже дивитись на те, що його так безцеремонно, так самодержавно, без його згоди і без усякої компенсації (відшкодовання), обдиралось, кидалось в злидні і безробітте.**

Далі Винниченко подає, як тоді київська соціялістична газета **„Червоний Прапор"** писала проти московських ґрабіжий на Україні.

Та газета писала між иншим так:

> **Коли вся українська революція є лише продовольчою справою (справою виживлення) для Москви, то длячого тоді говорити про комунізм, робітничо-селянську Україну і т. д.?**

•

Чим же була Україна для Раковського, Пятакових і компанії?

Ясна річ, що московською кольонією.

Потрібною для виживлення Московщини.

Для сеї цілі граблено її і катовано та вбивано людий.

Для сеї цілі не лише рабовано села, але руйновано промисл в українських містах і робітників позбавлено роботи.

Була то стара московська політика на Україні.

І власне та московська політика не позволила була Раковському, Пятаковим і компанії торічного року зробити порозумінне з Галицькою Україною.

Московські наїзники не хотіли віддати України в руки українські, бо були би стратили свою кольонію.

•

Потім, як звісно, московських большевиків український нарід прогнав був, але тепер вони прийшли на Україну третій раз і знова ведуть тусаму стару московську політику на несвоїй землі.

Знова там Раковський разом з цілим московським большевицьким штабом. Знова з України везуть добро в Московщину, а навіть московський висланник Крассін заявляє в Лондоні, що Московщина готова вивозити добро з України заграницю.

Все те повинно вже навіть найтемнійшому Українцеви показати, що Москаль кождий однаковий, чи він царський посіпака, чи большевик, та що хто їм служить, то служить Москві, а не Україні.

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ І УКРАЇНСЬКЕ РАБСТВО.

Торік, дня 9. січня, писав тодішний голова Директорії Української Народньої Республіки, Володимир Винниченко, в ноті до московського савєтського уряду між иншим так:

> Російський уряд ставить умовою перемиря передачу влади на Україні савєтам робітничих депутатів, себто, инакше кажучи, весь трудовий український народ бажає піддати владі міської робітничої кляси і то тільки тій його частині, яка зветься „большевиками", **кляси, що становить не більше 4% усього населення,** причому робітнича кляса України в значній скількости складається з **російських приходьків,** що переїхали сюди підчас війни. Таким чином утворенне таких, так званих „большевицьких савєтів", на яких настоює російський уряд, **віддало-б усе трудове українське селянство й інтелігентний пролетаріят під диктатуру фабричного, по скількости незначного пролетаріяту, а державність України під волю зайшлого елементу.**

Так писав не український націонал-демократ, ані радикал, але український комуніст, **Володимир Винниченко.**

Таку правду говорив український комуніст з Киева комуністам московським з білокаменної Москви.

Він їм сказав, що горстка зайшлих Москалів хоче панувати над цілим народом українським.

Вже минув рік, як Винниченко се писав, але ті слова свої він оголосив тепер в книзі п. з. **„Відродження нації",** яку видав власне перед своїм виїздом на Україну, а притім в сій книзі подав ще богато доказів і документів на се, що московські большевики напали на Україну дійсно на те, щоб над нею панувати для своєї користи, длятого, **аби Московщина мала з України пшеницю, жито, худобу, зелізо, уголь, сіль, — одним словом, аби Україна була кольонією Московщини і годувала її.**

Українські неграмотні або малограмотні большевики в Америці не розуміють того, що розумів і сказав Винниченко, і тому вміють тільки грати рабську ролю перед московською большевиччиною, забуваючи цілком про інтерес робучого народу України.

Їм байдуже се, що під московсько-большевицьким наїздом, під владою Раковського і компанії, український нарід на Україні не має голосу, а тільки московські зайди, бо вони поза большевицькі савєти нічого більше не бачать.

•

Большевики на Україні найшли тільки **4% робучого народу московського!**

Виходило би, що правдивими робітниками можуть бути тільки Москалі, а Українці то не є жадні робітники.

А що було би, як би на Україні не було жадних Москалів?

Чи се вже показувало би, що на Україні цілком нема жадних робітників?

І чи тоді треба би аж спроваджувати Москалів на Україну, аби вона виглядала на край робітних людий?

По правді, як би так московську рецепту з України перенести на цілий світ, то скрізь треба би спровадити кацапів, аби край міг виглядати на робітничий.

•

То не є московська зарозумілість, але захланність, бо як каже Винниченко, московські большевики лакомились на богатства України, які хотіли заграбати для себе.

Ходило тільки о спосіб стягнення тих богатств.

Вони знали, що тих 4% зайшлих Москалів на Україні потрафить стягати з неї богатства, отже дали їм право панувати над 96% населення, а що така незначна меньшість не може виконувати власти спокійно і законно, дали тій меньшости диктатуру над більшостю.

Вийшло таке, що 4% мало розказувати, а 96% мало слухати.

На кождих 25 людий то один мав право розказувати і дерти, а 24 мало обовязок слухати і платити данину.

Се була диктатура пролєтаріяту московського над народом українським на Україні.

Диктатура наїзника в нападеному краю.

Винниченко проти сеї диктатури остро виступав і тепер її також остро скритикував у своїй книзі.

Він се зробив мимо того, що отверто заявив, що він є комуніст.

•

Але Винниченко комуніст з переконання, знання і розуміння, а наші вітром підшиті „комуністи" в Америці, котрі комунізму не розуміють, ані не можуть як слід простудіювати і зрозуміти, безкритично приймають усе, що приходить з Москви, від Лєніна, Бухаріна і Троцького, або від змосковщеного румунського інтернаціоналіста Раковського з Киева.

Се тільки свідчить, як ще серед Українців слабо стоїть просвіта і свідомість.

Москалі, хоч би вони не знати які були комуністи, ніколи не поклонялися би українським комуністам, як би вони прийшли в Московщину, ограблювати московський нарід, але неграмотні українські крикуни і загорілці безкритично і бездушно величають московських наїзників на Україні.

Се сліди довговічного рабства і темноти, таксамо як заборчість московських большевиків се теж сліди заборчости, яка в кров і кости кождого Москаля, від аристократа до робітника.

Українці пoти нічого не осягнуть, поки не будуть вміти обороняти свій край і нарід перед всіми наїзниками і заборцями, чи то московсько-царські чи московсько-большевицькі посіпаки, чи загалом якінебудь инші заборці, і поки не вміти-муть самі працювати для свого краю і народу, без чужої опіки і помочі.

ПОЛЬСЬКИЙ СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ ГОРОЖАНКОЮ.

Як доносять часописи перед трибуналом війскового суду Д. О. Г., у Львові під проводом майора Плянера, обжалував прокуратор сотник д-р Станкевич, селянку Анну Пастернак з Винник за те, що 15. квітня 1919 р., коли наступали польські а уступали українські війска, уділила помочі ворогови через ношенне амуниції і вказування доброго місця для машинового кріса.

Обжалована, робітниця тютюнової фабрики в Винниках (працювала 18 літ), не признавалася до ніякої вини, а численні свідки потвердили, що вона видала свою доньку за українського жовніра і відпроваджувала їх, як вони опускали Винники. Проти неї зізнавав тільки якийсь Винник і сержант жандармерії Іжинець.

Трибунал дійшов до переконання, що оборона правдива і що обжалована як Українка, коли зверхна власть у східній Галичині була в українських руках, не була ще горожанкою польської держави. В імя засади міжнародного права і кількаразових оречень найвисшого війскового суду, не може бути уважане се за каригідний вчинок, навіть колиби трибунал набрав переконання, що ті факти в акті обжаловання були правдиві. Міжнародне право обовязує і східно-галицьку територію, тому й трибунал увільнив Пастернакову від вини і кари.

Досі богато людий за таке засуджено, се перший случай, що польський суд став на становищи що поміч українському війску була обовязком українського горожанина а не провиною.

ФАКТИ ПРОТИ ФАКТІВ.

(З віденського „Укр. Голосу").

Ціла війна в східній Европі провадиться за Україну. Занадто вартна вона і тому добрі сусіди друться за ню, щоби не випустити з рук.

Українці не зачинали війни ані з Поляками, ані з московськими большевиками, ані з Денікіном. Вони не хотіли й одною ногою вступати на землю котрого будь сусіда. Вони бажали лише того, що їхнє.

Колись нападали Татари, нападали Турки, щоби поживитись українським добром.

Нині нападають московські большевики і Поляки, щоби заволодіти богацтвами України.

Поляки — наїзники на Україні.

І Москалі — наїзники на Україні.

А наїзник се те саме, що захожий злодій, рабівник.

І ані Москалі, ані Поляки не кажуть, що вони не наїздники, лише що одні і другі виправдуються певними арґументами. Звичайно такі арґументи мали також колись Турки і Татари. Кождий каже, що хоче Україну ущасливити — і кождий не хоче її лишити, щоби сама для себе виробляла своє щастє.

Україна не викликала нічого до війни, вона бажала спокою.

А коли мусіла воювати, то лиш з наїзниками, з імперіялістами, жадними панования.

Поляки імперіялісти.

І большевики імперіялісти.

Імперіяліст той, — хто поза собою не признає права на самостійне життє свому сусідови, щоби над сусідом запанувати.

Царський уряд не признавав національних прав жадному з тих народів, котрих міг держати в кайданах.

На ділі не допускають національних прав сусідних народів і російські большевики. Звичайно царська політика!

Не признають національних прав і Поляки.

Всюда той же старий імперіялізм!

Всюда те саме бажаннє — нищити сусідів. Всюда тойсам клич: спускайтеся на дно.

Цар казав зрікатися націоналізму примушуючи до сього тюрмою.

Большевики кажуть зрікатися в імя інтернаціоналізму, комунізму, большевизму. Але зрікатися.

Поляки думають знищити національну душу сусідів підступом і силою.

Кождий уживає сякого то такого інструменту, але кождий уживає його для тоїсамої цілий — для знищення сусіда.

І тому, проти кого інструмент вимірений, однаково — хоч йому загрожує хтось ножем чи кинжалом.

Насильство, як би його не звати, є завсіди насильством і через те всяке насильство треба усунути, щоби на земли настав новий лад.

Україна обливається кровю між двома сусідами — з одного боку реакційною Польщею, а з другого поступовою Московщиною. І обі однаково точать українську кров.

Зовсім не відійшла реакція від поступовости.

Поступові теорії були доси того рода, що молювали зверха на червоно, але не зміняли душі. І наслідок був той, що побіч білих варварів на світі зявилися ще й червоні.

Всяке лихо, яке заподівають люди людям, доконуєсь насильством, неволию.

А нині люди, що проголошують себе апостолами нового ладу, в якім не має бути кривди, не хочуть зрікатися старого гріха — насильства.

І з усього виходить одно: доки поневолений не напружить всіх своїх моральних і фізичних сил, щоби себе визволити, доти не визволять його ні білі, ні чорні, ні зелені, ні червоні, ні сині, ні красі, ні сорокаті.

(„У. Голос").

ПРИЧИНИ ВІДДІЛЕННЯ УКРАЇНИ ВІД РОСІЇ.

Французька ґазета „L'Horison" 20. березня (марта) дає статтю під таким заголовком на три стовбці і сим показує велике зацікавленне Белґійців, які мають на Україні богато своїх підприємств, сією країною будучого.

Поставивши питанне, чи не є незалежність України твір купки шовіністів, автор (Н. В.) в дальшім викладі звертає увагу на вражаючі контрасти, які давно істнували між Україною і Росією.

Перше за все з погляду економічного.

„На Україні істнують всі можливости щасливої гармонії аґрикультури і індустрії. Родюча земля, широкої степи, добрий клімат призначають Україні ролю житниці Европи. Одночасно природа щедро надала Україні підземні богацтва, необхідні для розвитку індустрії, а саме уголь і зелізо". Далі автор зазначає, що, не зважаючи на такі щасливі підвалини, українська промисловість, лишилася далеко позаду від російської, і сама Україна є досі країна жита і сирівців, в експорті яких вона стоїть дуже високо. Як доказ сьому, автор приводить цифри запасів жита, пшениці, ячменю і вівса у 1909 і 1913 роках, які досягають 946,5 міліонів пудів; велика кількість скота, птиці, яєць, тютюну і цукру також роблять Україну експортовою країною. „Сей вивіз сирівців ще збільшився за останні роки, бо південні ґубернії чим далі тим більше ставали центром вивозу „російського" хліба. І український хліб головним чином експортувався за кордон. Вся російська політика дбала за те, щоб як найбільше експортувати з України, і коли з загально російського урожаю на Україну припадає 31% то на експорт 66%. Отже на харчуваннє мешканців південних ґуберній залишалося 17,8 пуд на душу на правобережю 19,3 пуд, а на Чорноморю 23 пуда, коли в центрі Росії лишалося 21,5 пудів, на Волзі 22 пуда і на півдні Волги 228 пуд. Отже мирове значінне Росії покладалося на недоїданню українських селян мешканців житниці Европи!"

Далі автор розглядає причини слабого розвитку індустрії на Україні, не зважаючи на сприяючі умови, приводить відповідні цифри відносно зеліза, цукру, тютюну, мануфактури і поясняє се так:

„Інтерес велико-російської індустрії залежав від економічної і соціяльної політики імперії. Їй треба було мати сирівці, напів оброблені продукти і певний ринок. Всіма засобами як зелізницями, тарифами, банковою політикою дбав російський уряд про розвиток велико-російської індустрії і зведення України на край сирівців, півфабрикатів і ринків".

Перейшовши до розгляду фінансової політики, автор приводить слідуючу таблицю, щоб показати експльоатацію України Росією:

Роки	Прибуток в міл.	Видатки в міл.	Решта в міл.
1900	347.4	196.5	150.9
1903	500.1	257.3	242.8
1912	643.4	335.5	307.9
1913	699.6	383.2	316.4

Отже 8 українських ґуберній доставляли російському фіску сотні міліонів у рік, майже половину загального прибутку держави... З сього видко, хто ніс на собі весь тягар агресивної світової політики Росії".

Нарешті автор розглядає теж дуже докладно і, підтверджуючи свої слова таблицею грамотних освітлює політику Росіян що до культури, освіти і української мови. Наслідки сієї політики се останнє місце Українців по грамотности серед инших народів Росії і низький рівень культури селян, що викликає еміґрацію, бо індустрія вживає головним чином робітників Великоросів. Згідно табличці, в еміґрації Українці займають перше місце.

„Отже бажання Українців мати „власну індустрію", розвиток якої до сього часу навмисне затримувався, цілком законне і зрозуміле. Наведені факти показують, що не лише підчас війни і революції були конфлікти між Росією і Україною, але давно вже істнувало глибоке проваллє. Провідна вікова ідея російської імперії „централізація і велико-російський націоналізм" вела до експльоатації окраїних країв, заважала їх розвитку і підчиняла їх російським потребам... Наслідком сього було те, що всі окраїні народи а особливо Україна з першої хвилі революції забажали власного розвитку, власного життя і не бажають знову спробувати тяжких вікових страждань.

Реорганізація Росії на принципі ґарантії незалежности окраїних держав є підходящою; але недовіря окраїних народів ще занадто сильне, щоб можна було зреалізувати таку ідею".

СМІШНИЙ КУТИК.

ОБРАЗОК НИНІШНЬОГО ДНЯ.

(Три особи із вшехпольських кругів в книгарні в Варшаві. Грубий, тонкий і особа із „зем кресових", з України та книгарський субєкт).

Крісовий жубр: Прошу вас пане живу тепер як в горячці, так серце рвеся до рідної хати по півторарічнім прогнанню. Вкінци моя земля, перепрашаю панів, наші польські землі зіллються з „Мацерзон". Вже виробляю перепустку на виізд на нашу Україну.

Тонкий панок: Пане, але-ж се цілком не є польські землі. Ну, Поділлє з Камінцем, Волинь по Житомир правда повинні належати до Польщі, але дальше то хиба Москалі.

Грубий панок: Але деж там пане! Противно всюди польська людність. Є там трохи Жидів; є трохи иншої так званої української народности, але то хлопи.

Книгарський субєкт: Прошуж панів, але Українці се цілком штучний нарід. Давно такого народу ніколи не було, зробили його Німці, як все Полякам на шкоду.

Грубий панок: Слушно пане. І які то широкі вигляди вітвираються тепер перед Польщею. Таж польські війска перейшли вже Дніпро, а там Полтава, Харків і углевий донецький округ, Крим.

Тонкий панок: І що ви пане говорите, сеж чисто російські землі.

Кресовий жубр: Я там так далеко не сягаю і кажу, що наш повіт то ще властиво чисто польський, а дальше то можнаби й не воювати.

Грубий панок: Що ви панове про се знаєте! Я знаю добре ті всі місцевости. Кілько то я маю знакомих інжінерів в Микитівці і инших околицях. Навіть в Харкові мав я братанка, який занимав дуже поважну посаду в союзі „Продамет". А досить піти до костела в котрійсь з тих місцевостий, яка там численна польська кольонія. Як ви собі панове хочете, але се є польські місцевости і нам слушно належаться. Ну і на Кримі то там може менше польської людности, але й там маю кілька знакомих лікарів, а двох з них мало навіть власні лічниці.

Тонкий панок. От зле тільки, що польські війска йдуть щораз дальше на схід, а ту на заході Німці лізуть в нашу межу. Вкінци можемо стратити Шлеск і з ним копальні угля.

Кресовий жубр: Прошу вас пане, шляхти там нема, а за робітників чи то варта побиватися — робітників маємо досить.

Тонкий панок: Правда, що робітники то зіпсутий нарід. От і тепер ніби хотять боротися з Німцями і якого схопилися способу. Страйку! Чи то ми маємо мало тут своїх страйкарів!

Грубий панок: Висших верств там нема, от що. Маю тепер торговельні зносини зі Шлеском і кілько то знаю купців, властителів перепродуючих бюро на Шлеску, інжінюрів — всьо Німці, ані одного Поляка.

А що до шеського угля... як здобудемо донецький округ, то будемо мати досить угля.

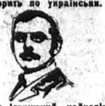
Кресовий жубр: А я наплював на уголь, я їду на свій фільварок.

(За часописию для польських робітників „Роботнік").

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішніший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий уже свое знанє і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт.
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В Пятниці від 9. рано до 8 веч. В неділі від 10. до 2.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ

регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка має напис з MIDY. Уникайте підробів

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШИТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ, ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 EAST 17TH STREET,
NEW YORK, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-тої рано до 2-гої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

ВЕЛИКІ ГРОШІ

можливі для кождого читателя КРОНІКИ ДЛЯ ВИНАХОДИТЕЛІВ Оказовий нумер і рада ДАРОМ. Містить в собі ЩО ВИНАЙТИ І ЯК ВИНАХІДКИ ОБЕРНУТИ В ДОБРІ ГРОШІ. Користайте зараз.

Пишіть до: 60вс—
THE INVENTORS PUBLISHING COMPANY, Dept. Sw.
298 Spring St., New York City.

ЛІКАРСТВА АПТИКИ СВ. МИХАЇЛА

Молодість Бальзам	$5.00
Бальзам на подвигане в середині	3.00
Бальзам на безсонність	2.00
Кроплі на корчі в жолудку	2.00
Пігулки на конвульсії	5.00
Кроплі до очий від запалення	2.00
Лік на Солітер	5.00
Порошок до усуваня волося з лиця і тіла	2.00
Волосоріст до поросту чорного волося	3.00
Вусоріст до поросту довгих вусів	3.00
Шкоди від руматизма і простуди	2.00
Масть до натираня від руматизма	2.00
Жолудковий бальзам від котару жолудка	2.00
Пігулки до очищеня жолудка	1.00
Фарба на сиве волосе (на всі кольори)	3.00
Масть на прищі, корости і лишаї	2.00
Геркулес, до скріпленя сил і апетиту	2.00
Крім і мило до гарного лиця	1.25
Успокоюючий бальзам на нерви	2.00
Лік від простуди і інфлюенци	2.00
Бальзам до очищеня зіпсутої крови	2.00
Пігулки від болю голови	1.00
Порошок на пітнійочі ноги	1.00
Лік від гемороїдів	2.00
Масть до катру в носі	1.00
Кроплі до болю зубів	1.00
Лік проти болю в горлі	1.00

Окрім всіх тих ліків, що тут подано, маємо всякі другі ліки проти всіх хронічних і задавнених хороб. За всі наші ліки даємо повну нашу гарантію. Пишіть по каталог.

Хто прийме відразу 10 дол. на рівні средства, вишлемо ДАРОМ дуже добрий дарунок. Як ви хорі на якунебудь слабість пишіть нам сейчас, а ми вам поможемо. Листи і моні-ордери на гроші належить адресувати до: 147вс—

ST. MICHAEL MEDICINE CO.,
Dept. D.
CARLSTADT, N. J.

ДО ГАЛИЧИНИ

ВИСИЛАЙТЕ ГРОШІ ДЛЯ ВАШОЇ РОДИНИ АБО ДО ТАМОШНИХ БАНКІВ ЛИШЕ ЧЕРЕЗ НАС.

ПЕРЕКАЗИ банкові видаєсь на банки всіх більших міст. ГРОШІ ПЕРЕСИЛАЄСЬ телеграфічно ПО НАЙНИЗШИХ ЦІНАХ. СКОРЕ І ПЕВНЕ ДОРУЧЕННЄ ГВАРАНТУЄСЬ. 55с—

Години офісові: Щодня від 10. рано до 3. пополудни, в суботи від 10. рано до 12. пополудни. Кождого понеділка отворено вечерами до 8. години

IRONBOUND TRUST COMPANY,
MARKET & FERRY STREETS, BRANCH: 210 FERRY ST.
NEWARK, N. J.

ЛЮБИТЕЛІ МУЗИКИ!

Звісна на весь сьвіт нюйорська першорядна фірма

КАРЛЬ ФІШЕР

поручає українському загалови свій

СКЛАД МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ І ВСЯКИХ МУЗИКАЛІЙ.

Продає всякі музичні інструменти, прибори, ноти, методичні підручники для науки музики на всяких інструментах і взагалі все, що входить в обсяг музики. 133с—

Як поодинокі люди так і ті, що організують музичні кружки, смичкові орхестри і банди на дутих інструментах, найдуть у тім складі все для них потрібне, а також дістануть всякі інформації для закупна відповідних інструментів і як учитись грати. Ся фірма отворила український відділ, який веде всяку переписку зі сторонами в українській мові. Тож сьміло звертайтесь з своїми потребами до тої фірми в українській мові. Ілюстровані катальоги висилаєсь на жадане. Весь товар досконалий, а ціни умірковані. Адреса:

CARL FISCHER, COOPER SQUARE, NEW YORK, N. Y.

ДОЛЯРИ ДО ГАЛИЧИНИ І ЛЕЇ ДО БУКОВИНИ

За доляра в краю дають більше марок як тут декотрі банкирі. НАШ СПОСІБ пересилки гроший до краю найлучший: скілько долярів пришлете до нас ТІЛЬКО ПЕРЕШЛЕМО з малим додатком на видатки.

ШИФКАРТИ З КРАЮ І ДО КРАЮ

Отже ще сьогодня довідайтесь у: 60—

MARK BIRNBAUM,
11 THIRD AVENUE, межи 7. а 8. улицею NEW YORK, N. Y.

ЧИ ВИ Є ХОРІ? ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Єсли терпите на яку хоробу, без ріжниці як довго і лікар не міг Вас вилічити, ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ. Я ПРИВЕРНУ ВАС НАЗАД ДО ЗДОРОВЛЯ.

Віддаль або брак гроший най не вспиняє Вас. Богаті як і бідні одинаково обслужені. Я є найбільший в Пітсбургщині спеціяліст і лічу мущин вже від богатьох літ. Маю найліпше заосмотрене біюро, включаючи Х-Рей машину, через котру можу Вас переглянути, як через вверкало. Власний департамент дрогерії, де є туземні і імпортовані лікарства. НЕ НАДУМУЙТЕ СЯ, але зараз прийдіть до мене, як до приятеля. Говорю Вашою мовою. Одна візита переконає Вас, що я можу для Вас зробити.

Посідаю спеціяльні ліки на хоробу крови і лічу слабости в протягу кількох днів. Я вилічив тисячі випадків слабости мущин, хороби скірні, ревматизм, хороби жолудка і утроби, сверблячка, гемороїди і всі хронічні слабости. ЦІНИ УМІРКОВАНІ. 67-78

Prof. Dr. H. G. BAER, 811 SMITHFIELD STREET, PITTSBURGH, PA.
НАПРОТИ ПОЧТИ.

ВАЖНЕ! — Витніть се оголошенє. Принесіть його зі собою.

ПАШПОРТИ ВИДАЮТЬСЯ В 4-ОХ ДНЯХ

КОЛИ ВИ ХОЧЕТЕ СПРОВАДИТИ ВАШУ РОДИНУ, МИ ЗРОБИМО СЕ В НАЙКОРОТШІМ ЧАСІ.

КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ ПРОДАЄСЬ ДО ТРИЕСТУ, ГАМБУРГА, ДАНЦІҐУ, РОТЕРДАМУ І ГАВРЕ.

Ми отримали слідуюче письмо від одного з наших пасажирів:

„Ми низше підписані поручаєм всім, котрі ідуть до краю, що Армін Герцеґ виправдив нас як слід, з чого ми є вдоволені і радимо другим, щоб вдавалися до него а рівнож будуть вдоволені. — З поважанням. — Процько Симаник, Л. Рудніцкі, Ян Должаньскі, Грегор Маюк, Федор Тиличкан, Іван Чайковскі".

Гроші пересилаєсь і продаєсь по найнизших цінах курсу під ґваранцією.

ARMIN HERZEG,
127 WASHINGTON STREET, NEW YORK, N. Y.

ДО ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ ПОСПІШНИМИ КОРАБЛЯМИ

через

АНТВЕРП — ГАМБУРГ
ГДАНЬСК і РОТЕРДАМ

ИНШІ ПРИСТАНІ відіде найскорше кождий хто закаже шифкарту тепер, позаяк число повертаючих до краю з кождим днем зростає в наслідок чого забезпеченнє місця на кораблях коли відложене на пізнійше спричинить не мало труду до відізду. Від довгих літ імя Григорія КУНАШЕВСЬКОГО є знане кождому звісне, котрий яко представитель всіх корабельних ліній як в минувшині так і тепер не жалуе своєї чесної услуги для наших людий не лише в продажі шифкарт, але також і в инших справах, які дотикають не одного з наших родимців, на примір:

ПАСПОРТОВІ АПЛІКАЦІЇ

приготовлюємо в нашім бюрі а також на жаданє пересилаємо тим, що живуть в других місцевостях.

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО

до всіх частий світа по найнизшій ціні щоденного курсу, а за скоре і безпечне доручення даємо найпевнішу гарантію.

ШИФКАРТИ до КРАЮ

висилаємо тим, що желають виїхати до Америки.

Хто желає спровадити когонебудь з своїх рідних, нехай не відкладає а замовить передплачену шифкарту сейчас, бо виїзд з старого краю до Америки тільки що зачався. 37—

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

G. KUNASHEVSKY,
179 EAST 3RD STREET, NEW YORK, N. Y.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕНЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ, ЗАБАВИ І Т. П.

(В сій рубриці містимо оголошеня театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших поклинків).

NEW YORK, N. Y.

Українське Робітниче Т-во „Поморяни" урядже в неділю, дня 27. червня 1920 р. ВЕЛИКИЙ ПІКНІК в Belvedere Park, North Beach, L. I. Парк отворений від години 10. рано до 12. в ночи. Вступ 35 цнт. Музика власна. Доїзд до парку: 3 Delancey St. взяти Grand St. кару аж на місце. З 59. улиці взяти Flushing або College Point кару; всі кари North Beach стають коло парку. 74-77

Родимці! Комітет докладає всіх старань, а щоби сей пікнік випав як найгарнійше, рівнож приготовлено много ріжнородних забавок і вигравок. Очисленну участь запрашає
КОМІТЕТ.

NEWARK, N. J.

Українське товариство „Боян" при гр.-кат. церкві в Нюарку, Н. Дж., відограє в суботу, 26. червня 1920 року в чеській галі „The Bohemian Auditorium" на 19th Avenue і 17th Street, Newark, N. J., величаве представленнє ЗА ДРУЗІ СВОЯ, драма в 5-ох діях В. П. Товстопоса. Характеризатор: т. В. Кохалевич і Т. Гладкий. Початок точно о годині 7-мій вечером. Ціни місць: 1-рядні $1.00, II-рядні 50 цнт.

Родимці! Ся драма ще не грана в Америці. Перший раз її відігрується тут в Нюарку. Вона якраз надаєтся під сю пору між українським народом. Прийдіть, а певно не пожалуєте! Хто схоче їхати, то нехай бере Springfield Ave. стріт-кару і злізе на 17-ій улици. 77

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсим подаємо до загального відома, що тимчасовий офіс корпорації National Building Loan Ass'n „Ukraina" of Jersey City, N. J., находиться тепер під числом 222 Washington St., Jersey City, N. J. 71с92
В. Ф. Вагнер, секр.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

МЕРФІЛД, ПА. Бр. св. Василія, від. 185, подає до відома, що піврічний мітінґ відбудеться дня 27. червня в галі церковній зараз по Службі Божій, о годині 2-гій пополудни. Кождий член на тім мітінґу має явитися. Контрольна комісія і всі инші урядники відділу мають здати свої півріні звіти, щоби всі члени знали, що і як робиться в їх братстві, аби потому нікто на нікого не нарікав. Неприсутний на тім мітінґу член заплатить кару $1.00, а урядник $1.50. Зійдіться всі, аби потому ніхто не казав, що не знав.
— П. Швед, секр.

ХУСТКИ

ЛІТНІ І ЗИМОВІ, ШОВКОВІ І ВОВНЯНІ, МОЖНА НАБУТИ ПІД АДРЕСОЮ: 77с—

UKRAINIAN BAZAR,
168 East 4th Street,
NEW YORK, N. Y.

ВАЖНЕ

Розширилисьмо і перенеслисьмо наше головне БЮРО. ЗАТРУДНЯЄМО лише досвідчених і регістрованих Адвокатів Патентових і фахових робітників. Тепер можемо акуратнійше і скуточнійше переприводжувати справи Патентові подвійного числа клієнтів ніж до тепер. Пишіть вперед до досвідченої старої фірми: 60вс—

AMERICAN EUROPEAN PATENT COMPANY, Dept. Sw.,
1400 Broadway, New York City.

DR. D. MEINWALD

ДЕНТИСТ

Лічить і вириває без болю зуби. Гарне виконанне за умірковану ціну. Говорить по українськи. 77-89

126 LUDLOW STREET,
cor. Rivington St., NEW YORK

Вхід з долішного поверха.

ШИФКАРТИ НА УКРАЇНУ

Дорога на Україну вже ОТВОРЕНА. Висилаємо сотки Українців до вітчини через Гамбург, Тріест, Відень, Львів, Францію, та другі місцевости. Шифкарти дуже тані. Зголошуйтесь особисто або листовно.

ГРОШІ НА УКРАЇНУ

Спішіть ся посилати гроші, бо курс тепер дуже низький. З Галичини дістаємо тисячі поквітовань на отримані гроші. Гарантуємо за кождий цент. Пишіть, або зголошуйтесь особисто. 42—

ВИРОБЛЯЄМО ПАШПОРТИ НА УКРАЇНУ

За кілька днів кождому виробимо пашпорт потрібний на виїзд до України. Памятайте адресу:

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ БАНКОВИЙ
GOLDBERGER & GOODMAN, УПОВАЖНЕНИЙ БАНКИР,
136 EAST 42ND STREET, NEW YORK, N. Y.

ЩО ЗНАЧИТЬ ПРАВИЛЬНЕ УЖИВАННЄ БОСАКОВОГО ЛІЧНИЧОГО ГІРКОГО ВИНА

Се значить, що через правильне уживанне того природного ліку, того кріпителя, забеспечите собі здоровлє, силу, чисту кров, міцний жолудок, правильний сон, охоту до праці і апетит при їдженю, що є в сім часі найважнійше. 71с—

ЗАБЕЗПЕЧІТЬ СЕБЕ ПРОТИ ДОЛЯГЛИВОСТЯМ ЖОЛУДКОВИМ

при уживанню літних покармових складників, які є із здорових ярин і овочів всякого рода.

БОСАКОВЕ ЛІЧНИЧЕ ГІРКЕ ВИНО

ПОРУЧАЄМО І ДЛЯ ДІТИЙ, КОТРІ В ТЕПЕРІШНІЙ ЛІТНІЙ ПОРІ НЕ МЕНЬШЕ ПІДПАДАЮТЬ ЖОЛУДКОВИМ НЕДУГАМ.

ХТО УЖИВАЄ

БОСАКОВЕ ЛІЧНИЧЕ ГІРКЕ ВИНО

ТОЙ Є БЕЗПЕЧНИЙ

проти жолудковим недугам, проти страти охоти до праці, енергії і охоти до їди.

БОСАКОВЕ ЛІЧНИЧЕ ГІРКЕ ВИНО

можна набути всюди в аптиках або гросерійних склепах а також у фабрикантів:

BOSAK MANUFACTURING CO.
SCRANTON, PA.

ЦІНА: 12 ФЛЯШОК ЗА $14.00, 6 ФЛЯШОК ЗА $7.50, ОДНА ФЛЯШКА ЗА $1.50.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Хто хоче женитьби не приймаєсь. — За одно помішене платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше помішень 7½ цента за стрічку від кождого помішення. Після сих цін на дворазове оголошенє в 6 стрічок належить присилат $1.00. Оголошення продажи фарм приймаєтся лише такі, коли в них є подана сама річ яка на продаж, інвентар, запаси, положеннє і ціна. Рішучо не приймаєсь оголошень з всякими дивовижними описами, висловлюванне надмірної прихильности для костумера і напади на других продавців.

Не належиться ждати відповідий на листи в справі оголошень, подаваних на адресу „Свободи", бо на такі листи адміністрація не відповідає, але переде їх сторонам, які подали оголошенє. Від сторін належить сподіватися відповіди.

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкім заняттю, нехай звернеться до: GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich St., New York.

Пошукую свого мужа ФРАНКА ДОБРОВОЛЬСЬКОГО, з села Завадки, пов. Калуш, котрий відїхав від мене тому 3 роки, оставляючи мене з малою дитиною. Він є білявий, твар потягла, середного росту. Хтоби о нім знав, або він сам, нехай голоситься до: MARIA DOBROWOLSKA, 35 Evergreen St., Rochester, N. Y. 76-9

Пошукую своїх краянів МИХАЙЛА ЦІБІЯ і ПЕТРА КІНАЩУК, з села Угорники, повіт Товмач, Гал. Хтоби о них знав, або вони самі зволять зголоситися на адресу: MAHIJ SOLOWCZUK, Box 73, Templeton, Pa. 76-7

Пошукую свого шваґра ОЛЕКСУ ТКАЧУК, з села Красносілці, повіт Збараж, Гал. Перебував до недавна в Монтреал, Квібек, Канада. Хтоби о нім знав або він сам зволить зголоситися до: IWAN AGRES, 186 Pavonia Ave., Jersey City, N. J. 76-78

ПОТРІБНО женщини до праці в українському готелі на долі міста Ню Йорку. Мешкання і харч; платня після умови. Голоситися особисто до властителя: W. LUBACK, 549 Pearl St., New York City. 77-79

Прошу АННУ ЮРЧЕНКО помочи мені і подати свою адресу. Поратунок конечний. Вона сама або хто про ню знає, зволить зголоситися на адресу: ANNA DEMCHUK, 1907 E. 2nd Ave., New York, N. Y. 77-78

СПРОДАМО бучерню і гросерню з причини виїзду до старого краю; бизнес вироблений між Українцями і Поляками. Голоситися до адміністрації „Свободи", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 75-77

ГР.-КАТ. ПАРОХІЯ в Rochester, N. Y. пошукує дяковчителя, чоловіка характерного, з добрим голосом, уміючого провадити школу і хор. Платня $90 згідно $110.00—о. ОЛ. РОТКО, 303 Hudson Ave., Rochester, N. Y. 75-77

НА ПРОДАЖ гросерня і бучерня. Бизнес добре вироблений і приносить добрий дохід. Властитель продає з причини виїзду до другої місцевости. По близші інформації голоситься на адресу штору до: JOHN FEDAK, 144 Warren St., Jersey City, N. J. 77-78

ЗМІНА АДРЕСИ.

Подаю до відома моїм знакомим, що моя теперішна адреса звучить: J. POLYWKA, 266 Cicotte Ave., Detroit, Mich. 73-77

ЩОСЬ ДУЖЕ цікавого для кавалерів і вдівців. Пишіть, залучаючи 2-центову марку на адресу: ROYAL SALES CO., Station O, New York City. 25—

ЗАКЛАДАЮ ВЕЛИКУ КОРПОРАЦІЮ в якій є 99 процент на 100 певности на знаменитий бизнес і предкладаю тим, що посідають невеличкий капітал, що вони можуть заробити найменше 100 дол. тижнево зараз в початках, зістаючи урядником компанії. Приймемо зголошення лише від Українців. Навідайтесь до офісу Room 317, 548 East 13th St., New York City. 77-82

НА ПРОДАЖ гросерня і бучерня між нашими людьми і Славянами. Продаєсь з причини переходу властителя до другого бизнесу. Голоситись: SAMUEL D. COHEN, 137 Morris St., Jersey City, N. J. 76-77

Пошукую свою жену АННУ ЛЕГЕДЗУ. Походить із села Ростока, повіт Добромиль. В маю, 1919, забрала двоє дітий, 5-літну Марийку і 2-літну Ольгу, і утікла з Росіянином на імя Прокіп Крупінський. Хто би знав, де вона живе тепер, зволить ласкаво мені донести, а одержить нагороду в сумі 50 долярів. Як поверне добровільно до мене, дарую їй провину. Моя адреса: ПРОКІП ЛЕГЕДЗА, 45 Prince Street, Newark, N. J. 76-78

НА ПРОДАЖ гросерня і бучерня. Бизнес добре вироблений і приносить добрий зиск. Властитель продає, бо заміряє виїхати до краю. Голоситись по інформації до: BRONISLAW LADINSKI, 299—7th St., Jersey City, N. J. 75-78

Z-G-HERBS
ГЕРБАТА 12, 15. 17
і инші нумера можна набути під 70-79 адресою:
UKRAINIAN BAZAR,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

АДВОКАТ
O. H. DROEGE
49 E. 7TH ST., NEW YORK

Уділяє дармо поради в всіх справах судових що дня від 4. до 8. години вечером, в неділі від 10. до 1. пополудни. 43—

ВІДЗИСКАНЕ ЗДОРОВЛЄ

Тепер є щасливий, а думав, що не найде вже помочи.

До Д-ра Ганнона, 146 E. 14th Street, New York.

З радістю повідомляю Вас, що я находжусь в добрім здоровлю і я чуюсь дуже добре. Я роскажу Вам свої клопоти, які я перебув перед тим, як я зайшов до Вашого офісу. В часі коли я навідався до Вас, я Вам не сказав, що я був під лікарським доглядом в Стамфорд від падолиста 1917 до мая 1918. Лікар не міг мені помочи і сказав мені, щоби я удався до якого доброго лікаря в Ню Йорку. Тоді мій приятель завів мене до спеціяліста, лікаря, котрий мав 30-літну практику на недугах, яку я терпів. Він оглянув мене і я оставав під його доглядом від мая 1918 до серпня 1919 р. Тоді я був втратив всяку надію, як я прийшов до Вас. Богато можна написати про ті мої клопоти, але я є тепер дуже щасливий. Я завдячую Вам і Вам мені слів до висказання Вам моєї вдячности. З поважанням
Mr. D. O'BRIEN
315 Greenwich Ave., Stamford, Conn.
27. падолиста 1919 р.

Коли терпите на якусь ново повставшу або застарілу недугу а потребуєте помочи спеціяліста прийдіть до мене безпровolочно, а я зроблю для Вас, те, що мій зробити і для других.

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіс находились через довгі роки в тімсамім будинку, і мене знають як осторожного, певного і успішного спеціяліста. Одна візита в моім офісі і точна ексамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля. 64—

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, звороти, ослаблення, кровні і шкірні недуги, мачиться Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болі в карку і крижах, ревматизм і безвладність в вязах, слабість серця, жолудка і недомагання кишок, болі невральгічні, гарячку на язиці і запір, ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

ПРИМІНЮВАННЄ ЕЛЕКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАННЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕННЯ.

Порада зовсім даром. Прийдіть нині. Не відкладайте.

DR. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ

146 EAST 14th STREET,
Напроти Tammany Hall, New York.

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол. Вечер: від 6. до 8. В неділі і признані свята: від 10. до 2. в полудне лише.

Осібний почекальний покій.

ГОСПОДИНЯ знайде місце в домі священика. Зголошення проситься слати на адресу: HOSPODYNIA, c|o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 76-78

ПЕРЕПИСКА ЗІ СТАРОГО КРАЮ З АМЕРИКОЮ І КАНАДОЮ.

Хто знає де находиться Володимир Шандровський з Перемишля, який був в Ню Йорку, зволить подати його адресу до адм. „Впереду" у Львові для Свояка В. К.

МУЩИНА з досвідом праці в бюрі карт корабельних може заробити добрі гроші. Писати або голоситися особисто: 77-79
A. HERZ,
127 Washington St., New York City.
Телефон: Rector 645.

ХТО МАЄ ЗАМІР

спровадити знакомих або родину з краю до Америки а жадає інформацій в тій справі, хай зголоситься до: 43—

LAW OFFICE,
49 E. 7th Street, New York City.

ЛИШЕ ДЛЯ КАВАЛЕРІВ

вишлемо 10 фотографій найгарнійших французьких женщин за $1.00 готівкою, моні-ордер або мерками. Вдоволенне гарантуємо. 77-80
-VINOCO,
P. O. Box 181 N., Rutland, Mass.

ЧИ ІНТЕРЕСУЄТЕСЯ РІДНИМ КРАЄМ?

Єсли так, то читайте краєві часописи, з з них довідаєтеся богато цікавих відомостей. У нас можете дістати: Вперед, Землю і Волю і Нашу Мету. Ми вишлемо вам 9 найновійших чисел за 50 цнт., 19 чисел за $1.00; окрему число за 10 цнт. Присилайте передплату на адресу: 68-77

BASIL HRYSHKO,
437 N. 6th Ave., Scranton, Pa.

Коли би Вам сказав хтось, що в певнім місци можете найти $10.00, то чи Ви не пішлиби? Тут якраз маєте нагоду, бо заощадите $10 до $15 на кождім убраню або плащи купленім у нас. Коли опачуєте штормінними купувати у нас, то я не бачу причини задля якої Ви не мали би заощадити собі гроші, через купно впрост у нас. Робимо всякі убраня і плащі в нашім домі. Ми властителями 1000 ярдів сивого сержу, гарні сукна на всяку пору, з яких можемо Вам зробити убраня і плащі і заощадити Вам $10 до $15. 88с—

S. LEVINE,
471 Clinton Ave. N., Rochester, N. Y.

НОВИНКИ.

Пошановане памяти о. Н. Стефановича.

Українська громада в Пітсбурґу устроює дня 5. липня б. р. в память о. Н. Стефановича, довголітного пароха сеї громади і заслуженого українського патріота, великий концерт з такою програмою:

1) „Стар Спенглед Беннер" в супроводі фортепяна — хор мішаний. 2) „Вступне слово" — о. Е. Сидоряк. 3) „Велія слава" Бортнянського — хор мішаний. 4) „Не співайте мені сеї пісні" Січинського — сопранове сольо, панна А. Рубінівна. 5) „Днипро реве" Січинського — хор мішаний в супроводі фортепяна. 6) „Мені однаково" Лисенка — барітонове сольо, п. В. Малієвич. 7) „Кінчиться день" Вербицького — октет (два хори). 8) „Про житте і діяльність о. Н. Стефановича" — відчит, о. Н. Дмитрів. 9) „Блажен муж" Бортнянського — хор мішаний. 10) „Із сліз моїх" Січинського — сопранове сольо, панна М. Гарайда. 11) „Україна" Давидовського — хор мішаний. 12) Фортепянове сольо—панна Н. Волощуківна. 13) „Люблю дивитись" Нижанковського — дует, панна А. Рубінівна і п. В. Малієвич. 14) „Ізза моря" Конопніцької-Щурата — деклямація, панна С. Войтович. 15) „За Тебе, Україно" Людкевича — хор мішаний в супроводі фортепяна. Вокальну часть програми виконає пітсбурський Український Хор під управою п. С. Ягелли. Фортепяновий акомпаніямент виконає панна Ніна Волощуківна.

На сей святочний концерт повинна зійтись уся Пітсбурщина, бо покійний о. Н. Стефанович був у тій околици широко знаний і люблений. Обовязок участи на сім концерті лежить передівсім на членах У. Н. Союза, бо померший перед часом священик для сеї організації дуже богато заслужився. Покажім світови, що ми вміємо шанувати заслужених для нашої народної справи людий.

Трийцять вісім стейтів охороняють діти.

Діточе Бюро Державного Департаменту Праці видало рапорт, в котрім коротко сказано про роботу, зроблену для добра дітий в Америці за послідний рік. В тім рапорті говориться, що 38 стейтів, Колюмбійський Дистрикт і Гаваї заняті тепер великою роботою розвиття діточого здоровля. Найважнійші реформи згадані були о ліпшу реґістрацію роджених дітий, заснованнє шпиталів, шкільні кляси на воздусі та богато подібних мір для протекції і розвиття шкільних дітий. Стараються також, аби діти вміли читати і писати та щоби мали публичну площу на забаву під управою освідомлених учителів. Діточе Бюро також занимається пропаґандою нових законів, котрі є потрібні для улїпшення здоровля і життя дітий. Є надія, — сказано далі в згаданім рапорті — що кожде стейтове правительство разом з федеральним возьметься за акцію улїпшення здоровля материй і дітий. Є тепер уже Національна Комісія, котра занимається заведеннєм фізичних мір і нових законів, аби законних і незаконних дітий забезпечити ліпшим здоровлем і законною протекцією.

„Здобутки" світової війни.

Кожда війна є злочином, та вже гіршого злочину від світової війни, що тягнеться від 1914-го року, не було й не буде. Возьмім під увагу насамперед страти, а потім будемо приглядати ся „зарібкам". Після паризьких часописий представляються втрати в людях за час до мирової конференції так: Росія 7,960.000, Німеччина 6,000.000, Франція 4,805.000, французькі кольонії 101.500, Австрія 2,911.000, Англія 2,456.700, Італія 1,556.900, Туреччина 510.000, Бельгія 277.000, Болгарія 280.000, Румунія 235.000, Канада 303.882, Злучені Держави 300.000, Нова Зеляндія 57. 932. Всего 28,135.804. В рубриці „Росія" находяться втрати всіх народів, які замешкували давну російську імперію; з тих втрат припадає не меньше одної третини на Україну. На сій війні, яку деякі держави ще далі продовжають, „заробили" держави богато, особливо богато довгів. Поглядьмо на сі довги держави, а є їх кругло 1.000 міліярдів. Із того припадає на: Німеччину 198, Англію 186, Францію 155, Америку 134, Росію 131, Австрію 75, Італію 51, Бельгію 10, Румунію 7, Туреччину 6, Болгарію 5, Сербію 4, Голяндію 2, Португалію 1. Тисячу міліярдів треба було на те, аби повбивати 10 міліонів людий на смерть, а з 20 міліонів здорових молодців зробити калік, а крім того понищити міста і села, та заповнити доми божевільних военними варятами.

Брак робітників у Канаді.

Брак робітників, що звикли працювати джаґаном і рискалем, відчувається по цілій Канаді і коли піде так дальше, то з причини того браку деякі будівляні, зелізничі і публичні роботи треба буде зовсім занехати. Так мав заявити заступник президента Сі-Пі-Ярської зелізниці, Ґрент Голл.

Порцелянові гроші.

У державній фабриці порцеляни в Майсен, Німеччина, на порученне державного скарбового уряду роблять тепер проби виготовлювания порцелянових монет. Перше всего відбуваються проби над виготовленнем пять і двомарківок, які мають мати тусаму величину що попередні срібні. Замічають, що порцелянові гроші легкі і сильні, а також під здоровляним оглядом без закиду, бо можна їх мити. Тай підробляти їх, кажуть, неможливо.

Дороге теля.

Пятьдесять тисяч долярів заплатили 5 с. м. Гарди і Шав з Онтеріо, Канада, за двомісячного бугайця раси „Голстейн-Фризіян" на продажи в Ст. Пол, Мінн. 80 инших штук худоби продано за суму $223.000, або пересічно по $2.787 одна.

Як розпалити угле без дров.

Коли припаде так, що не буде дров до запалення угля, то мягкий або дірковатий камінь треба намочити на якийсь час в нафті, поставити до печі, запалити і присипати углем. Жужіль або коксове угле надається до того дуже добре.